

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА

Философска антропология

1. Цел на обучението по дисциплината

Целта на програмата е да представи философията като познание за същността на човека. Студентите се запознават с основни философски теории за същността на човека, за неговите способности и специфики на човешкото съществуване. Обучението по философска антропология ще създаде ключови компетентности у студентите по медицина, необходими им при изграждането на представата за човека не само като система от органи, но и като личност. Съвременната медицина като наука се нуждае от най-пълна представа за човека, както на основата на философското знание, така и на основата на натрупаното емпирично знание в областта на медицината, тъй като всяка дисциплина поотделно не е в състояние да отговори на дълбоките въпроси за смисъла на човешкото съществуване. Ето защо, за най-прецизно и задълбочено познаване на човека, е необходимо широко познание, което синтезира в себе си и философски, и медицински представи за процесите, които протичат в човешкия организъм, подпомогнато от философската антропология. Антропологията служи за основа на всички науки, в центъра на които стои въпроса за познанието на човека, неговия произход и неговата култура.

Философската антропология ще създаде у студентите богат понятиен апарат, с който те ще могат да боравят в бъдещата си практика.

2. Учебно съдържание на дисциплината

Учебното съдържанието на дисциплината е съобразено с основните цели на обучението, а именно да се насочи вниманието на студентите към проблемите, свързани с човешката личност и по този начин те да изградят в себе си правилно отношение към пациента в бъдещата си работа, както и да се запознаят с основните философски учения за човека. Структурата на темите е подредена така, че знанията да бъдат надградени последователно:

Развитие и оформяне на философската антропология като отделна наука. **Предмет и задачи** на философската антропология. Значение за медицинската наука. **Философската антропология** през класическия период на античното общество. **Човекът във философската антропология на Макс Шелер. Формиране на философската антропология** като цялостна и систематична философска дисциплина. **Критика на езика** и границите на човешкото познание във философията на Витгенщайн. **Проблемът за истината и ценностите** в културата на Изтока и Запада според Хосе Ортега и Гасет. **Философският персонализъм** на Николай Бердяев. **Съвременни схващания за пола. Сетива, чувства, мисли. Проблемът индивид – общество** и влиянието на съвременните биотехнологии върху човека според Франсис Фукуяма. **Съвременната глобализация** – предизвикателства и неизбежни последици за човека. **Човекът в XXI век** – права, идеологии, политики, манипулации, медии, социални мрежи.

Обучението е съобразено с приоритетните цели на университета, насочени към: Развитие на личностните качества на студентите, насърчаване на тяхната инициативност, създаване на навици на перманентно самообразование и умение сами да се учат, придобиване на „преносими” знания, ключови компетентности и умения.

3. Предпоставки

За да започнат и успешно да завършат своето обучение по дисциплината Философска антропология студентите трябва да притежават минимален обем от знания по философия, които се предполага, че притежават от средното си образование и обща култура по заложените теми.

4. Академични ресурси

Проблематиката за произхода, съществуването и същността на човека има дефинитивен антропологичен характер, чиято експликация изисква специализирани знания по философия и теология, подкрепени от експертиза по класически езици. Това е и оптималният профил на преподавателите по дисциплината – компетентност и опит в преподаването в областта на изброените научни области.

5. Материални ресурси

Занятията се провеждат в залите на ДЕСО, които са оборудвани с мултимедийна техника и с достъп до Интернет.

6. Лекционно обучение

Подготвят се презентации и текстови материали, които се предоставят на студентите предварително по електронен път или по време на занятията, за могат да се подготвят за всяка лекция.

7. Лабораторни упражнения

Не се предвиждат.

8. Семинарни упражнения:

Не се предвиждат по учебния план.

9. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

ЛИТЕРАТУРА

Колев, Иван (2013) *Философска антропология. Идея, генезис, позиции*. София: Изток-Запад. ISBN 978-619-152-234-7

Тома от Аквино (1995) *За човека*. Прев. Цочо Бояджиев. София: ЛИК

Дилтай, Вилхелм (1998) *Философия на светогледите*. Прев. Карл Сабитаев. София: ЛИК.

Дарвин, Чарлс (2003) *Изразяването на емоциите при животните и човека*. Прев. К. Янакиев. София: ЛИК.

Плеснер, Хелмут (1996) *Човекът като живо същество* (статия)

Адолфи, Райнер (2007) *Устойчивостта в модерността. Погледът на Хелмут Плеснер върху състоянието на идеите в епохата на криза на обществеността*, – във: *Философски форум*, 2007/1, с.74-93.

Аристотел (1979) *За душата*. Прев. М. Марков. София: Наука и изкуство.

Аристотел (1999) *Физиогномика*.

- Кант, Имануел (1986) *Антропология от прагматично гледище*. Прев. В. Топузова. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.
- Шелер, Макс (1991) *Мястото на човека в Космоса*. Прев. Ренета Килева. София: Евразия-Абагар.
- Хосе Ортега-и Гасет (1999) *Човекът и хората*.
- Касирер, Ернст (1996) *Есе за човека*.
- Паскал, Блез (1972) *Мисли*.
- Мерло-Понти, (1996) *Философът и неговата сянка*. С.
- Хегел, Г.В.Фр. (1969) *Феноменология на духа*.
- Василев, Кирил (1985) *Любовта*.
- Фром, Ерих, (1992) *Бягство от свободата*
- Ясперс, Карл (1998) *Духовната ситуация на времето*
- Динев, Валери (1999) *Животът*.
- Динев, Валери (1995) *Човекът между животното и Бога*.
- Динев, Валери (1993) *Модел на човешко поведение*.
- Динев, Валери (2000-2006) *Философска антропология, ч. I, II и III*.
- Шопенхауер, Артур (1991) *Афоризми за житейската мъдрост*.
- Бердяев, Николай (1993) *Самопознанието*.
- Дарвин Чарлс (1997) *Произход на видовете*
- Ницше, Фридрих (1990) *Тъй рече Заратустра*.
- Сартр, Ж.-П. (1994-1999) *Битие и нищо*, Т. 1, 2.
- Фройд, Зигмунд (1994) *Анатомия на чувствата*.

10. Контролни работи

По време на семестъра всеки студент ще има задачата да формулира и постави основен философски проблем, да направи изложение по него във формата на презентация и да провокира дискусия с останалите студенти от групата. На студентите се предоставя своевременно информация и разяснения на резултатите от контрола, което да подпомогне по-нататъшната им подготовка. Това представяне и развитие на поставен от преподавателя въпрос в края на курса ще се използва за оформяне на крайната оценка.

11. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Самостоятелната работа се ръководи от преподавателя, който напътства и подпомага студента в подбора на литературните източници и в методите на тяхното усвояване.

12. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Това сътрудничество се изразява в:

- Ангажираност на преподавателя към студента и неговата предварителна подготовка, помощ при преодоляване на трудности по усвояване на материала и др.
- Използване на приемните часове за консултации.
- Включване на студентите в екипи по научни задачи, изследвания, проекти и др.

13. Изпити

Текущите оценки, предвидени по учебен план на специалността, се дават за:

1. Резултатите на студента от зададени самостоятелни задачи ;
2. две разработки по избрана тема от програмата.

14. Стандарти за оценяване:

• **Отличен (6)** – за добро познаване на информационните източници, задълбочено овладени ключови и допълнителни знания и умения, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за решаване на сложни задачи, собствено мислене и аргументиране на решенията.

• **Мн. добър (5)** – за много добре овладени ключови и допълнителни знания, осмислено и правилно разбиране на материята, умения за прилагане на наученото при сложни казуси задачи.

- **Добър (4)** – за овладени ключови и допълнителни знания за решаване на казуси и задачи, но без да може да ги развие до самостоятелно мислене;
- **Среден (3)** – за усвоени ключови знания и решения на прости задачи.
- **Слаб (2)** – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

При започване на занятията по всяка дисциплина студентите се запознават със стандартите за оценяване, процедурите за провеждане на текущ контрол и възможностите за получаване на обратна връзка за напредъка им през семестъра.

15. Формиране на крайната оценка

Крайната оценка определя в каква степен даденият студент е постигнал целта на обучението, поставена в началото. Тя е многокомпонентна и включва оценка от една самостоятелна работа на студента във формата на презентация/ $K=0.5$ / и поне един от следните компоненти:

- 1. оценка(и) от текущ контрол / $K=0.5$ /;
- 2. оценка от устен краен изпит / $K=0.5$ /;

Възможни други компоненти са:

- оценката от семинарни упражнения през семестъра;
- оценката от текущи оценки на контролни проверки;

За всеки компонент, участващ в крайната оценка, се определя коефициент на значимост (от 0 до 1), като общата сума на коефициентите трябва винаги да бъде 1. Крайната оценка се получава като сбор от оценките по шестобална система от различните компоненти, умножени със съответните коефициенти на значимост.

Ако една от компонентите на крайната оценка е слаб 2, то крайната оценка е задължително слаб 2.

Компонентите, участващи при формиране на оценката и коефициентите на значимост за всяка дисциплина се определят от Академичния съвет с приемане на настоящия академичен стандарт на дисциплината.

При семестриален писмен изпит работите на студентите се оценяват **анонимно**.

Изпитните материали се съхраняват и се предоставя възможност на студентите да се запознаят с тях, а така също и основанията за оценка като реда и процедурата се обявяват предварително. Периода, в който се осигурява достъп на студентите до изпитните материали и резултати, е не по-дълъг от **5 работни дни** след датата на изпита.

Всяка дисциплина има характеристика, до която в този си вид се предоставя достъп на студента в началото на обучението.

Това изискване се поставя в съответствие с ЗВО чл. 56. ал. 1, „преподавателите са длъжни да разработят и да оповестят по подходящ начин и описание на водения от тях лекционен курс, включващо заглавия и последователност на темите от учебното съдържание, препоръчителна литература, начин на формиране на оценката и форма на проверка на знанията и уменията“.

Академичният стандарт за учебна дисциплина бива утвърден посредством Решение на АС – Протокол № 9/26.11.2015 г. и се публикува на сайта на МУ - Пловдив.